

de Bijzondere Vrijwillige Landstorm) – van Dijk kreeg evenwel, gelijk reeds vermeld, van de militaire commissaris, majoor Verhoeff, te horen dat het Militair Gezag zèlf voor de grensbewaking zou gaan zorgen en dat hij zijn zes compagnieën stoottroepen maar aan het *XXXth Corps* ter beschikking moest stellen. Dat laatste deed hij en die compagnieën werden na interventie van prins Bernhard (Montgomery had er geen belangstelling voor) door Horrocks aanvaard, maar, aldus van Dijks waarnemend commandant, ir. G. H. Thal Larsen¹: ‘een week later was de bewapening nog maar één geweer of karabijn per drie man’ en ‘met de munitie was het evenzo gesteld.’² Voorts waren van Dijk en Thal Larsen bij uitstek gegriefd wegens het feit dat majoor Verhoeff geen enkele OD’er aan zijn staf toevoegde en dat zij ook nimmer om advies werden gevraagd – de persoonlijke tussenkomst van generaal Kruls was nodig om te bereiken dat na enige tijd met allerlei voorbereidingen welke in OD-verband waren getroffen, wèl rekening werd gehouden en dat bovendien de belangrijkste OD-functionarissen binnen het Militair Gezag bepaalde taken kregen.

De militaire commissaris voor Noord-Brabant, luitenant-kolonel ir. J. B. G. M. ridder de van der Schueren, pakte de zaak verstandiger aan dan majoor Verhoeff. Hij luisterde naar de klachten van kapitein van Dijk en toen hij zich eind oktober in Den Bosch vestigde, nam hij het grootste deel van de staf van het gewest-Den Bosch van de OD in zijn eigen staf op. Wel was het een grote teleurstelling voor de gewestelijke commandant van de OD, generaal-majoor A. A. van Nijnatten (in de Meidagen van ’40 commandant van het IIIde legerkorps), dat hij niet zelf het militair gezag kreeg uit te oefenen maar hij schikte zich. Toen Kruls onmiddellijk na de bevrijding Den Bosch bezocht, trof hij, zo vertelde hij later, ‘beide heren’ (de van der Schueren en van Nijnatten) ‘in pais en vrede aan, waarbij generaal van Nijnatten zich beschikbaar had gesteld om alle hulp te blijven geven.’³ Nu, die ‘pais en vrede’ moet men met een korrel zout nemen, want van Nijnatten ging zo spoedig hem dat mogelijk was zijn beklag doen bij prins Bernhard; bij deze bereikte hij niets.⁴

¹ G. H. Thal Larsen: ‘De geschiedenis der OD voor gewest 18’, p. 17. ² In de omgeving van Eindhoven hebben de stoottroepen van de OD aanvankelijk de flanken van het *XXXth Corps* helpen dekken; eind oktober werden zij bovendien ingeschakeld bij het afslaan van de Duitse tankstoot via de Peel. ³ Getuige H. J. Kruls, *Eng.*, dl. V c, p. 700. ⁴ Nadien, aldus van Houten, was van Nijnatten ‘zeer weinig te spreken over de prins en zijn medewerkers . . . Hij stond heel gauw klaar met het woord ‘amateur’ en dergelijke dingen meer.’ (getuige Ch. H. J. F. van Houten, a.v., dl. VIII c, p. 741)